

RTU studiju kurss "Kriminoloģija. Viktimoloģija un violentoloģija"**0R000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0215
Nosaukums	Kriminoloģija. Viktimoloģija un violentoloģija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Ilona Bulgakova - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 2.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss „Kriminoloģija. Viktimoloģija un violentoloģija” paredzēts bakalaura programmas „Tiesību zinātne” studentiem kā krimināltiesību apakšnozares kurss. Studiju kurss sniedz studējošajiem zināšanas par kriminoloģiju kā zinātne par noziedzību, tās attīstības tendencēm vēsturē un mūsdienās. Kursā uzsvars ir likts uz kriminoloģijas daļu, kas veltīta upura problemātikai, tas novēršanai tiesībās. Kā arī daļa no studiju kursa tiek veltīta violentoloģijai, kas pēta vardarbīgus noziegumus un vardarbīgo noziegumu izdarītāja personību.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt studentiem zināšanas par noziedzību, tās vēsturisko attīstību un mūsdienu tendencēm, par kriminoloģisko pētījumu metodoloģiju, uzsverot uz noziedzīga nodarījuma upura izpēti un nozīmi noziedzības kontekstā, upura iesaistes noziegumā novēršanu, kā arī sniegtot zināšanas par vardarbīgo noziegumu situāciju, kopsakarībām, faktoriem, kas ietekmē vardarbības noziedzības tendences. Kursa apguvei pielietotās metodes: lekcijas, semināri, praktiskās nodarbības: darbs grupās, praktisko uzdevumu izpilde.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgā darba izstrāde, gatavošanās kontrolradbam Gatavošanās semināra nodarbībām Gatavošanās praktiskajām nodarbībām Gatavošanās ieskaitei

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. – Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2011. – 864 lpp. ISBN 978-9984-840-19-2. 2.Vilks A. Kriminoloģija. Mācību grāmata prof.A.Vilka redakcijā.- Rīga: Nordik, 2004.- 517 lpp. ISBN 9984-751-58-9. 3.Vilks A. Deviantoloģija (mācība par uzvedības sociālajām novirzēm). – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2001. – 341 lpp. 4.Landmane D., Rinveičs A., Eināts K. Policijas rokasgrāmata darbā ar cietušajiem.- Rīga: SIA „E Forma”, 2013. – 159 lpp. 5.Kristapsons S. Noziedzība Latvijā. Noziedzību noteicošie sociāli ekonomiskie faktori 90.gados. – Rīga: RaKa, 2003., Normatīvie avoti: 1.Latvijas Republikas Satversme, 8.nodaļa (ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 31.05.2016.) // http://likumi.lv/doc.php?id=57980 2.Eiropas Padomes 1950.gada Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (ratificēta 1997.gada 27.jūnijā)// http://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/649 3.Citi normatīvie akti. Papildu/Additional: 1.Baumanis J. Vaina krimināltiesībās jeb kvantu kriminoloģija. Jurista Vārds, 2017.gada 24.janvāris//http://www.juristavards.lv/doc/270011-vaina-kriminaltiesibas-jeb-kvantu-kriminologija/ 2.Kipāne A. Mūsdienu attīstības tendences kriminoloģijas pasaulē: likuma jaunrade jeb likuma kriminoloģija. RSU zinātniskā konference, 2017.gada 6.-7.aprīlī//https://www.rsu.lv/.../attistibas_tendences_kriminologija.pdf 3.Kipāne K. Par latento noziedzību un tās attīstības tendencēm. Jurista Vārds, 2003.gada 17.jūnijs// http://www.juristavards.lv/doc/76296-par-latento-noziedzibu-un-tas-attistibas-tendencem/ 4.Criminologie. Lehrbuch. Universität Freiburg, Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Strafrecht (Kriminoloģija Mācību grāmata, vācu valodā) https://www.mpicc.de/files/pdf1/alb_krimis1.pdf 5.Fijnaut Cyrille. Criminologie and Criminal Justice System, Universität Freiburg, Max-Planck-Institut, 2017. ISBN 978-1-78068-506-9 (grāmata angļu valodā, Kriminoloģija un kriminālās justīcijas sistēma) https://aleph.mpg.de/F/A2KTBIEQ1VEH36VVUA24I5J14SDUIPFCCSC3G9JDYDYG391QK86-13845?func=full-set-set&set_number=009560&set_entry=000009&format=999 6.Adler F., Mueller G.O.W. Laufer W.S. Criminology. 2-d edition, - New York, 1995. 7.Eiseberg U. Criminologie, 4 d., Ed., 1995., S.170. 8.Тардь Г. Преступникъ и преступление. Сравнительная преступность. Преступления толпы/сост. и предисловие В.С.Овчинского., ред.издания 1906 года. М.Н.Гернет. - Москва: ИНФРА-М., 2008.- VIII. 391 с.. ISBN 5-16-001978-2. Interneta resursi/Internet resources: 1.Oficiālās informācijas portāls Latvijas Vēstnesis - www.lv.lv 2.Normatīvo aktu bāze – www.likumi.lv 3.Jurista Vārds. Juridiskās domas Nedēļraksts.http://www.juristavards.lv 4.Administratīvā un Kriminālā Justīcija. Baltijas Starptautiskās Akadēmijas un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas zinātniski teorētisks žurnāls//www.journals.rta.lv 5.Citi Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas periodikas resursi, var aplūkot: http://www.rta.lv/bibl_brivpieejas_resursi 6.Eiropas noziedzības novēršanas un kontroles institūts (HEUNI)// http://www.heuni.fi/en/index.html 7.Centrālās statistikas pārvaldes statistikas dati// http://www.csb.gov.lv/ 8.Statistikas dati par noziedzības stāvokli valstī. Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs// www.ic.iem.gov.lv 9.Statistikas dati par noziedzības statistikas datiem valstī, Valsts policijas mājas lapā// http://www.vp.gov.lv/?id=305&said=305 10.Citi interneta resursi.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Apgūti studiju kursi: Tiesību teorija, Konstitucionālās tiesības, Krimināltiesības. Vispārīgā daļa, Krimināltiesības. Sevišķā daļa, Kriminālprocesa tiesības. I daļa.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Kriminoloģijas attīstība. Kriminoloģijas attīstības vēsture Latvijā un pasaulē.	1	2	1	4
Noziedzība kā antisociālā parādība. Noziedzīga rīcība kā indivīda deviantās uzvedības un tiesiskās apziņas deformācijas izpausme. Noziedzības determinantes (ietekmējoši faktori).	2	2	1	4
Latentā noziedzība un tās ietekmē uz noziedzības kopējo stāvokli.	1	2	0	4
Noziedzīgs nodarījums. Noziedzīga nodarījuma kriminoloģiskais raksturojums.	1	2	1	2
Izplārtāko noziedzīgo nodarījumu veidi. Noziegumi pret īpašumu (mantiskie noziegumi) kā izplārtākais noziegumu veids. Noziegumi ekonomikas jomā. Ekonomiskā drošība un noziegumi.	2	2	1	4
Organizētā noziedzība. Transnacionālā un starptautiskā noziedzība. Koruptīvie noziegumi (kukuļošana, tirgošanās ar ietekmi u.c.) un to mūsdienu izpausmes. Koruptīvo noziegumu novēršana.	2	2	1	4
Noziegumi informācijas un datorsistēmu jomā. Novēršana un pārtraukšana.	2	2	1	4
Noziedzība brīvības atņemšanas vietās.	1	2	0	2
Kriminoloģiskā viktimoloģija (mācība par noziedzīga nodarījuma upuri).	1	2	0	2
Noziedzīgo nodarījumu upuru - cietušo – aizsardzība. Sociāli mazāk aizsargāto personu (sievietes, bērni, nepilngadīgie, personas ar invaliditāti) aizsardzība.	1	2	1	2
Noziegumu izdarījušās personas personība (noziedznieka personība). Raksturojums. Noziegumu izdarīšana kā arods. Situatīva noziedznieka personība.	2	2	1	2

Kriminoloģiskā violentoloģija un tās izpratne.	1	2	0	2
Vardarbīga nozieguma izpausmes Fiziskā, seksuālā, morālā (emocionālā), ekonomiskā vardarbība. Seksuālās vardarbības izpausmes un to novēršana.	2	2	1	2
Verdzība un pakļaušana verdzībai kā vardarbīgo noziegumu izpausme.	1	2	0	2
Vardarbība bērnu un nepilngadīgo vidū un tās novēršana. Vardarbīgo noziegumu izdarījušās personas raksturojums. Miesas bojājumu, slepkavību, slepkavība pastiprinošos apstākļos izdarījušās personas kriminoloģiskais raksturojums.	2	2	1	2
Kopā:	22	30	10	42

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Izprot kriminoloģijas būtību, lomu tiesībās, izprot kriminoloģijas vēsturisko attīstību un mūsdienu tendences, spēj izprast noziedzības faktorus (determinantes), apzināties un pielietot kriminoloģisko pētījumu metodes.	Atbildes seminārā un kontrol darbā, atbildes ieskaitē.
Spēj izprast kriminoloģiskās viktimoloģijas un violentoloģijas nozīmi kriminoloģijā un tiesību zinātnē kopumā, spēj risināt kriminoloģiskus uzdevumus (analizēt noziedzības rādītājus, apkopot statistikas datus un veidot statistikas apstrādes rezultātā grafikus, statistisko pārskatu tabulas, analizēt šos datus)	Praktiskais darbs (projekta darbs), patstāvīgie darbi auditorijā un ārpus tās, kontrol darbi, atbildes ieskaitē.
Spēj atrast, atlasīt un analizēt galvenos noziedzības rādītājus, spēj formulēt kriminoloģiskās problēmas, lai veiksmīgi tālāk pielietot šīs prasmes studentu pētniecisko darbu (t.sk. bakalaura darba) izstrādē, gatavs pielietot kriminoloģiskās izpētes metodes pētnieciskajos darbos	Atbildes semināros un diskusijās, mājas darba prezentācija

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Piedalīšanās lekcijās, semināra nodarbībās un praktiskajās nodarbībās.	10
Vērtējums par kontrol darbiem.	20
Vērtējums par patstāvīgo darbu – projekta darbu.	20
Ieskaite darba novērtējums.	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	2.0	11.0	11.0	0.0	*		